

Na demarkační čáře Písek

2.část

Události 6. května 1945, neděle

Ø Útvary 3.AA (90., 5.divize a 4.obrněná divize) po obdržení rozkazu vyrazily ráno přes Šumavu a Černý Les k nově určené demarkační čáře. Ještě týž den vstoupily do Vimperku, Prachatic, Sušice, Stříbra, Plzně a dalších měst a obcí v jihozápadní části Čech. V 15 hod. vstoupili Američané do Strakonice.

Ø Gen. Patton žádal o povolení postupu ku Praze, ale Eisenhower to zakázal. Porovnal si počet vojáků vyčleněných pro operaci v Československu (165 tisíc) se silami 180 sovětských divizí (přes 2 miliony), nasazených k provedení Pražské operace. Vzal do úvahy i milionové uskupení Mitte, které Pattonovi stálo v cestě. Nezapomněl ani na draze zaplacené zkušenosti se zbytečnými ztrátami při vzájemném promíchání vojsk při vylodění v Normandii, a to byla vojska jednoho jazyka a jednoho velení a navíc nepostupovala přímo proti sobě, jak tomu bylo nyní. Porušení dohodnuté linie styků by navíc opravňovalo sovětské velení v postupu v severním Německu, a to nebylo žádoucí. Také nebylo vhodné nabourat dohodu o vstupu Rudé armády do války s Japonskem 2 měsíce po ukončení války v Evropě.

Ø RA zahájila plánovanou Pražskou operaci o dva dny dříve - urychlilo ji povstání v Praze. Němci byli překvapeni - očekávali Rusy od východu a jihu, ale ne ze severu.

Ø Večer hlásil rozhlas dobytí Drážďan, ruské tanky se začaly valit přes hranice ku Praze.

-První telefonický styk s americkou posádkou v Klatovech byl uskutečněn v 01.15 hod. Američané odmítli vyslat parlamentáře do Písku k podpisu kapitulace německé posádky, protože mají jiné úkoly. Byli ochotni jednat, případně podepsat kapitulaci, přijede-li parlamentář německé posádky se zástupci Národního výboru do Klatov. Ještě v 7 hod. ale nebyla skupina vyslaná do Strakonice připuštěna k veliteli a po další hodině byla žádost o jednání zamítnuta, protože americká vojska dostala úkol postupovat od Sušice a Hartmanic jiným směrem - na Prahu.

- RMNV věnoval velké úsilí, aby se zabránilo napadání Němců - vojáků a uprchlíků. Zajišťoval stravování hlídek mládeže polévkou, řešil také velký problém těchto dnů – zásobování benzínem. Policie dostala úkol hlídkovat před bývalým německým domem, kde byly ubytovány sestry Červeného kříže, hlídka byla postavena i před průmyslovou školou, kde byla umístěna německá nemocnice. Zakročilo se proti nezodpovědným civilistům, kteří chtěli rabovat německý vlak.

- Dopoledne byla z nařízení RMNV zahájena prezentace odvodních ročníků 1936 a 1937 v bývalých kasárnách vládního vojska. Pohotovostní oddíl Bernard – čsl. vojsko, mělo tento den již 500 členů. Posádkové velitelství tak mělo k dispozici tři pěší roty a jednu rotu pomocnou.

-Ve 14.15 projela Strakonice první motorizovaná jednotka Američanů. Za necelou hodinu již bylo město obsazeno. Chtěli zde přenocovat, za městem proto zastavilo 120 tanků a dál nejely. Z Písku byli ihned vysláni do Strakonice parlamentáři a odejel i předseda RONV L. Komorád. Mezi parlamentáři byl i Čechoameričan Ing. Bůžek, který se osvědčil jako tlumočnick.

- Na křižovatce na Nové Hospodě hlídkoval předsunutý oddíl (13 vozidel), jemuž velel americký kpt. J. A. Havense. K němu odjela delegace národních výborů. Podpis kapitulace německé písecké posádky /viz foto/ se potom konal v zátočině za školním statkem Dobešice u přejezdu železniční trati. Za Američany byl přítomen velitel průzkumné squadrony kpt. Kermit Bernard, za německou posádku hejtman Kreuz, za Čechy T. Trávníček, Jar. Komárek, Ing. Frant. Bůžek (v koženém kabátě) a plk. Poklop. Německá posádka dostala za úkol se do 23. hodiny připravit v kasárnách k odchodu.

- V odpoledních a večerních hodinách se k Písku stahovaly další německé jednotky – z okolí Červené, od Záhoří – za Ptáčkovnou stála několikatisícová armáda složená ze skupin Wehrmachtu i jednotek SS. Zaujaly bojová postavení. Jednotné velení neměly, ale to situaci ve městě neuklidnilo. Přímo do města ještě před 20. hodinou přijelo dalších 20 aut asi s 200 ozbrojenými Němci.

- Bylo 20,05 hod., když se před kasárnami objevily americké tanky. Nově vytvořené čsl. vojsko – oddíl Bernard, a četnictvo nastoupilo před kasárnami a americký velitel provedl přehlídku. Německá posádka dostala úkol připravit se k odevzdání zbraní a k odchodu. Američané odjeli na náměstí, a ve 21.00 hod. je plné náměstí a přilehlé ulice vítaly za nepopsatelného jásotu, přestože již byl čas, stanovený RMNV jako uzavírací. Po návratu do kasáren Američané zjistili, že Němci nejsou připraveni, nařídili připravit se k odchodu do 5 minut, jinak prý zahájí palbu. Němci se dali do pohybu a stihli to za 10 minut. Nechtěli původně skládat zbraně do českých rukou, nyní je odevzdali českým záložníkům. Jako doprovod byl určen oddíl českých vojáků, který odvedl téměř tisícovku zajatců přes Novou Hospodu do Strakonice.

- Po odzbrojení německé posádky se americké tanky stáhly do prostoru „Na Kuchyňce“ a k Dobešicím. Vyslaný důstojník oznámil na radnici, že se tanky mají úplně stáhnout, objeví-li se ozbrojená jednotka, která by s nimi chtěla bojovat. Doporučil, aby se představitelé města v takovém případě raději stáhli do lesů. Noc tedy klidná nebyla.

- Ve 23 hod. převzali čeští a ruští partyzáni v síle 85 mužů, vedení poručíky Rudé armády Kiričenkem a Babuškinem, do správy vojenské objekty v Písku. Ruská jednotka byla přidělena ke strážnímu oddílu v Písku.

- Celou noc pokračoval přes město pohyb uprchlíků a vojáků do zajetí k Američanům.

Události 7. května 1945, pondělí

Ø V Remeši byl podepsán protokol o německé kapitulaci. V hlavním stanu generála Eisenhowera protokol podepsal německý generál Jodl. V platnost měl vstoupit 8.května ve 23.01 hod. Tento akt byl oznámen rozhlasem ve večerních hodinách.

Ø Praha krvácí a volá o pomoc.

- Na žádost byla do Prahy sdělena v 6 hod. zpráva o vojenské situaci: Včera dne 6. 5. 1945 přijely do Písku americké pancéře. S jejich pomocí byla odzbrojena německá posádka. Americké tanky jsou nyní u Nové Hospody. Ve Vlastci, Záhoří, Podolsku a v okolních lesích byly dne 6. 5. večer početné německé ozbrojené jednotky. Jejich situace není dnes ráno přesně známá. Ve Strakonících jsou početné americké pancéřové svazy.

- RMNV ráno převzal vojenské lazarety a zdravotní vlaky na nádražích. Zabezpečil za pomoci autodopravců odsun 12 000 běženců z Písku – další běžence již Američané odmítli. RMNV musel zabezpečit nejméně 30q chleba denně pro uprchlíky i zraněné Němce, kteří se valili městem. Také opatřování pitné vody bylo obtížné. Organizoval se bezproblémový průchod ustupujících kolon městem a pořádek ve městě.

- Dopoledne Bechyně požádala o asistenci při odzbrojování 150 německých vojáků – vyjela jednotka z oddílu Bernard. Bernartice hlásily, že k Písku jede 8 aut s 50 esesáky. Za půl hodiny hlásily další pohyb asi 150 ozbrojených německých vojáků v hloučcích po deseti – směrem k Písku.

- Na žádost rozhlasu se hromadně hlásila písecká mládež jako dárci krve pro Prahu. Městský rozhlas v podvečer vyzval písecké šoféry, aby se přihlásili pro dopravu dárců krve a ošetřovatelek do Prahy. Před radnicí se v 19 hod. shromáždili dárci krve skupiny 0, ošetřovatelky a medicí, výprava odjela na třech vozidlech. Výpravu vedli MUDr. Jiří Bronský a Jaroslav Malkus.

- V 16 hod. byla na náměstí v Písku americká armáda oficiálně slavnostně přivítána jásajícími davy. Po krátkém uvítání a pohostění pokračovaly tanky kolem hotelu Dvořáček, hlavní pošty dál po Tábořské ulici směrem k viaduktu. Obsadily nádraží Písek-město a byly rozmístěny v ulicích po celém městě. Zaujaly také postavení na Ptáčkovně. Bez potíží tam byly odzbrojovány jednotky fašistů včetně SS a brány do zajetí. Začalo také odzbrojování německých vojáků, kteří přijížděli od Záhoří. U Ptáčkovny zůstala jejich bojová technika a zbraň, zajatci odcházeli pěšky do Písku, do zajateckých a sběrných táborů.

- Štáb amerického velitelství bojového uskupení "A" se usídlil v Masarykově obecné škole. Americký velitel ignoroval RMNV a ke styku s vedením města pověřil bývalého protektorátního hejtmana v Písku Hlaváčka. Američané v noci přednostně odzbrojili Vlasovce u nádraží Písek-město a U Rábů - odsunuli je na západ.

- Množily se přestřelky na Orlíku, v Krsicích, v Čížové. Nacisté terorizovali obyvatelstvo a snažili se proniknout na západ.

- Ve večerních hodinách vyvolalo u obyvatelstva nadšení oznámení o kapitulaci v Remeši.

- Před půlnocí se postavily nad zastávkou Písek-město americké tanky do palebného postavení.

Události 8. května 1945, úterý

Ø Rudá armáda vstoupila na české území přes Krušné hory. 4.gardová tanková armáda projela Most, Louny, Litvínov, ... Sovětští tankisté překvapivým úderem u Žatce zničili štáb uskupení Mitte. Schörner ztratil možnost řídit ústupové boje a plánovaný ústup do amerického zajetí. Z ústupu se stal nekoordinovaný útěk.

Ø Ve 23.01 hod. vstoupila v platnost bezpodmínečná kapitulace, ale některé fašistické útvary a skupiny pokračovaly v bojových akcích proti sovětským jednotkám.

- V Písku občané sledovali výzvy RMNV, vysílané místním rozhlasem:

V 8,00 hod.:

Zvrhlá morálka německého nacizmu porušila leckde i u nás slabé povahy. Někteří jedinci přísluhovali z národní vlašnosti nebo z vypočítavosti a prospěchářství cizáckým pánům proti zájmům národa, ba dopustili se i udavačství a zrady. Tito zločinci musí být lidovými soudy,

sestavenými podle vlastních směrnic souzeni a přísně potrestáni. Většinu jich má Národní výbor v evidenci a policejné je zajišťuje. Pomozte zákonným orgánům zadržet i ostatní. Jiný druh byli opatrníci a zbabělci. To jsou všichni ti, kteří čekali více než museli. To jsou ti, kdo po obsazení Němci kydali neoprávněně hanu na vlastní národ a svůj bývalý stát, ti, kde se ochotně dobrovolně hlásili ke spolupráci s Němci a s protektorátními orgány jimi nastrčenými. Ti, kdo věřili ve vítězství říše a tím se stavěli do jejich služeb a konečně ti, kdo svým chováním ohrožovali sebevědomý postoj ostatních občanů. Také tito lidé musí býti ne-li právně, tedy mravně odsouzeni. Příslušné sdělení činite u Národního výboru do protokolu nebo písemně s vlastnoručním podpisem (občanskou legitimaci sebou), ani na válečné kořistníky a vyděrače nebudiž zapomenuto. Přísně rozlišujte spory osobní od věci národní.

V 10,00 hod.:

Zbraně získané při odzbrojování německých jednotek patří do rukou těch, kteří opravdu chtějí svou vlast bránit. Nezapomínejte na naši Prahu a české lidi v ní, kteří se bijí i za Vaše blaho. Podporujte je všichni. Spoléhají se na Vás. Nesmíte je zklamat. Jednotlivci, kteří zbraně odcizí pro sebe a zatají jejich držení, budou po skončení boje souzeni.

Ve 12,00 hod.

-byla vysílána výzva, aby se vojenské osoby odvodních ročníků 1925 až 1930, které ještě nastoupily, ihned hlásily u prezentační komise v kasárnách bývalého vládního vojska.

V 18,50 hod.

-byli vyzváni železničáři, aby se ráno v 7 hod. hlásili k opravě hlavního nádraží.

- V Bernarticích povstali spontánně občané proti německým jednotkám. Žádost o pomoc Američané odmítli s odvoláními demarkační čáru. Na pomoc bernartickým vyslal oddíl Bernard jednotku – 60 vojáků, obrněný transportér a dvě nákladní auta. Jednotce velel mjr. Bělohlávek. Konec byl tragický. Při střetnutí s jednotkami SS padlo 14 příslušníků jednotky a 19 bernartických občanů. Úspěchem byla záchrana 22 občanů, kteří jako rukojmí měli být na náměstí popraveni.

- Americké velení a Červený kříž se ubytovaly v Masarykově obecné škole na Pražské třídě.

- Písecká mládež dále chránila před poškozením veřejné budovy a národní majetek. Hlavní sídlo měli stále v reálce.

-V serpentínách, u cihelny a v přilehlých lesích působila ozbrojená skupina, kterou vedl Jaroslav Rybák. Pomáhala při čištění lesů od skupinek německých vojáků, kteří se snažili vytvářet větší skupiny a klást odpor proti odzbrojení. Zaháněli je k hlavní silnici, kde je odzbrojovali američtí tankisté. Zajatci byli pak odváděni do kasáren a odtud posíláni do prozatímních zajateckých táborů. Mladší členové fungovali jako spojky amerických tankistů, tlumočníci nebo informátoři. Potřebná byla jejich znalost terénu a píseckých poměrů.

- Po 14. hodině začalo u hlavního nádraží zneškodňování nevybuchlých tříštivých pum po náletech, které byly provedeny Američany o Květné neděli a dnech následujících.

- Ve dne i v noci přijížděly tisíce německých oddílů, ze všech stran blízkého i vzdáleného okolí, aby se daly odzbrojit Američany, kterých bylo velmi málo a nemohli tuto strašnou záplavu zdolat, přesto, že jim všude, kde to bylo možno, pomáhalo naše revoluční čsl. vojsko. Tisíce koňských kopyt dupalo po píseckých ulicích, drnělo tisíce koňmi tažených vozů. Na 60 000 německých vojáků a uprchlíků projíždělo po jedné silnici za jediný den Pískem.

Události 9. května 1945, středa

Ø Vojska Rudé armády - 1.,2. a 4.UF - osvobodila Prahu.

Ø 2.UF dostal úkol navázat na jihozápadě Čech styk s americkou armádou na demarkační čáře.

- Byl krásný den, obloha se vyjasnila. Zpráva po 8 hodině o osvobození Prahy vyvolala nadšení.

-Před polednem se do Písku vrátilo 50 osvobozených vězňů z Waldheimu.

-Ve 12 hod. byl vydán zákaz jízdy motorovými vozidly bez písemného povolení. Mohly se konat pouze jízdy vojenské a jízdy nutné k zásobování obyvatelstva.

- Místní rozhlas vyzval v 16 hod. obyvatelstvo k nástupu do práce.

-V 18.20 hod. přišlo hlášení, že RA osvobodila České Budějovice a postupuje ulicemi pozdravována obyvatelstvem.

-Němci z prozatímních zajateckých táborů začali být pomalu z Písku odsunováni. Zatím ale U hřebčince, u Ptáčkovny, Dobešic i jinde byly ještě stále velké tábory uprchlíků a zajatců. Tisíce německých žen, stovky dětí s ranci seděly znaveny na chodnicích podél ulic města.

- Ústupové cesty byly stále přeplněny kolonami vojsk a utečenců, ustupujících k Američanům. Situace se stávala nezvládnutelnou, americké velení proto rozhodlo německý ústup zastavit před demarkační čarou. Umístilo zátarasy na silnicích, americké jednotky je střežily. Večer bylo v americké zóně asi 54 000 německých vojáků a civilistů, před demarkační čarou bylo zadrženo asi 275 000 Němců.

- Nacisté, zejména SS, vybíjeli svou zuřivost (nedostali se do amerického zajetí) na českém obyvatelstvu. Proti americkým jednotkám nevystupovali.

Události 10. května 1945, čtvrtek

- Ve 13 hod. přišla zpráva, že RA je v Protivíně. V 15,30 byli vyzváni občané k uvítání RA, která brzy přijede na náměstí. Mládež, která nebyla ve službě a členové partyzánské skupiny (Babuškin, Kiričenko) odešli vítat vojáky příjíždějící vojáky na okraj města. Čelo 104. gardové divize 9.gard.armády 2.UF zastavilo u hřebčince - Američané tam postavili jako zátaras kolmo přes silnici tank a nechtěli je pustit dál bez povolení svého velitelství ve Strakonících. Po radiovém ověření a vysvětlení pokračovali rudoarmějci na Velké náměstí, kam dojeli v 17.30 hod.

Přijela nečekaně i jednotka 2.UF přes Písecké lesy. Přijela silnicí Na Trubách a na křižovatce s Harantovou ulicí se setkala s Američany, ti už je vítali – potřásání rukama, objímání, cvakání spouští amerických fotoaparátů. Rudoarmějci ve městě byli stejně srdečně vítáni, jako předtím Američané. Domácí pečivo, maso, pivo, krabice s cukrovím.

- Obě jednotky byly vystřídány 6. střeleckou divizí generála G.V.Ivanova, která se účastnila dobývání Berlína a osvobození Prahy. Nyní čistila písecké lesy a okolí od zbytků německých vojsk. Vojenský tábor si postavili na Americe proti rybníku u Vodáka, velitelství bylo zřízeno v hotelu Dvořáček, velitel mjr. Novikov.

-Jednotky divize generála Ivanova okamžitě začaly likvidovat zbytky nacistických hord. Velitelé měli také svoje požadavky, ale byli rozumní, a kde bylo třeba pomáhat, pomohli.

- Pro RNV se vytvořily příznivé podmínky pro práci.

-Rozhlas hlásil, že v 15.30 do Prahy přijela naše vláda.

-Ze skupiny dárců krve, vracejících se z Prahy, bylo u Dobříše esesáky zastřeleno 6 z nich. Mezi nimi byli řidiči aut - Rudolf Huráb, Antonín Šafránek a Václav Volf. Esesáci ubili i Jaroslava Malkuse.

Události 11. května 1945, pátek

Ø V době střetu partyzánů a Rudé armády s fašistickými jednotkami u Slivice postoupily jednotky 3.AA až k Čimelicím.

- Ve městě a okolí vznikaly velké tábory s civilními i vojenskými uprchlíky - shromažďovalo se i velké množství různých zbraní a munice. Kluci si nedali pokoj a došlo k několika vážným zraněním. Nevděčného úkolu velitele sběrných táborů se ujal legionář, pplk. Jan Vituj. Tábory byly zřízeny na fotbalovém hřišti ČASK, na vodním cvičišti a výstavišti, v Sokolovně s přilehlým cvičištem. Hlavními sběrnými tábory pro německé a maďarské uprchlíky se staly Hřebčinec a Ptáčkovna.

Zajatecký tábor byl vytvořen i v prostoru Oldřichovského cvičiště – zpočátku byl střežen americkými vojáky společně s našimi. V realce se o příslušníky sprátelených národů staral Červený kříž.

- Předseda RMNV si zavolal na radnici Otakara Peroutku, který byl zapojen do píseckého odboje. (Po vyhnání z pohraničí přišel do Písku a tady učil v dívčí měšťanské škole.) Pověřil ho vedením uprchlického tábora na vodním cvičišti. Jediná informace, kterou dostal, se týkala odběrových listů od zásobovacího úřadu a pokyn o složení potravinových dávek pro uprchlíky - přiděly bez masa, bez vajec a bez másla. V táboře byly utábořeny tisíce německých uprchlíků.

ordinaci.

Peroutka si doma vzal synovu pišťalku a šel se ujmout funkce. Toho dne bylo v táboře utábořeno 4968 lidí, z toho 2758 dospělých, ostatní děti. Česká vojenská stráž s posilou čtyř dobrovolníků-civilistů čítala dohromady jen deset lidí. Asi dvacet lidí neněmeckých národností (Poláci, Francouzi, Italové) dal Peroutka převézt do budovy reálky, kde byli uprchlíci jiných národností soustředěni. Postupně zorganizoval činnost proviantního skladu, polní kuchyně pro přípravu teplé stravy, lékařskou

- Čeští zrádci a kolaboranti byli za policejní asistence voděni na různé potřebné práce. Označení byli na rukávech žlutými páskami. Němci byli povinni nosit pásky s nápisem Němec.

Další májové dny ...

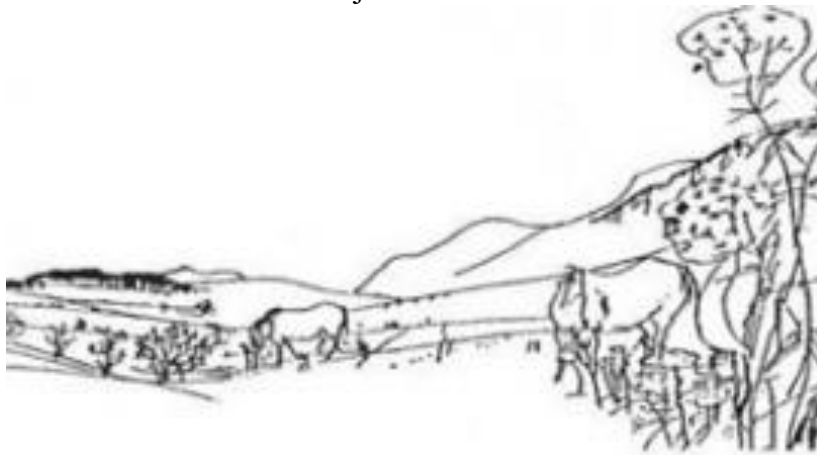
-V Písku se konal 12. 5. pohřeb 16 vojáků, kteří 8. 5. padli v boji u Bernartic. Pohřebního obřadu se zúčastnili duchovní tří píseckých církevních obcí. Z píseckých vojáků padli: E.Bečka, V.Beran, J.Čapek, F.Hájek, J.Hála, A.Hejna, J.Himl, K.Hübner, Vl.Chvála, S.Kudrlička, J.Měřička, K.Sup, A.Špillar, a V.Weber.

-V rakovickém mlýně u Čimelic 12. 5. po 9. hodině podepsal poslední kapitulaci velitel posledního německého uskupení na našem území gen. Pückler. Delegaci Rudé armády vedl gen. Serjogin, delegaci americké armády pplk. Allison.

-V Protivíně se 13. 5.sešli: velitel 107.gardové divize 2.UF generál Michail Andrejevič Bogdanov a generálmajor Stafford Leroy Irvine, velitel XII.sboru 3.AA, aby v domě MUDr. Aloise Svobody (čp.452) jednali o upřesnění demarkační linie. Upřesněná demarkační linie na Písecku vedla z jihu od Radčic kolem Putimi po železniční trati k Písku, před Otavou uhýbala vlevo překročila řeku směrem ke koupališti na Václavském předměstí, dále na Kocourov, přes Mladotice na Novou Hospodu a po silnici k Sedlici a na Blatnou. Písek byl podle dohody ze 30.4. v sovětské zóně. Ve městě patřilo do americké zóny hlavní nádraží, tenkrát samostatné Hradiště, americké tanky stály na silnici na Strakonice čelem před křižovatkou Na Štychu.

- U Čížové proběhla 16. 5. přehlídka jednotek Rudé armády velitelem vojsk v Písku a okolí gen. G.V.Ivanovem · V sovětské zóně okresu docházelo i nadále k trvalým střetům rudoarmějců s fašisty, zejména příslušníky SS, kteří se mstili za svoji porážku. Běsnění vojsk SS si vyžádalo ve dnech 5.-17. 5. životy více než 40 českých občanů Písecka a přes 100 životů sovětských vojáků, kteří v našem okrese zůstali pohřbeni.

- RMNV nařídil na sobotu 19. 5. hromadný odchod uprchlíků z Písku. Pohyb pochodových útvarů začal hned časně ráno. Několik nákladních aut na výzvu RMNV odvezlo na hranice okresu přednostně matky s dětmi. V neděli ale přišel přísný rozkaz k zastavení dalšího odsunu Němců. Věc vzali do rukou vojáci. Pět uprchlických táborů ve městě bylo zrušeno, zůstal jen ten na vodním cvičišti. Až do 20. 6. zůstal jeho velitelem Ota Peroutka.

*Z archivních materiálů vybral Ing. Stanislav Mundl
V Písku, duben 2010*